

ЕЛ ТІЛЕГІ

gazeta_eltilegi@mail.ru

№36 (840) Сәрсенбі 6 қыркүйек 2023 жыл

РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ТӘУЕЛСІЗ АҚПАРАТТЫҚ, ТАНЫМДЫҚ, ҚОҒАМДЫҚ-САЯСИ ГАЗЕТИ

http://www.qsip.kz/

http://www.instagram.com/eltilegigazeti

http://www.facebook.com/eltilegigazeti

«ӘДІЛЕТТІ ҚАЗАҚСТАННЫҢ ЭКОНОМИКАЛЫҚ БАҒДАРЫ»

МЕМЛЕКЕТ БАСШЫСЫ ҚАСЫМ-ЖОМАРТ ТОҚАЕВТЫҢ ҚАЗАҚСТАН ХАЛҚЫНА ЖОЛДАУЫ

Құрметті отандастар! Қадірлі депутаттар және Үкімет мүшелері!

Қазақстан Республикасы Конституциясының 59-шы бабына сәйкес VIII шақырылымдағы Парламенттің екінші сессиясын ашық деп жариялаймын.

Құрметті депутаттар!

Баршаңызды кезекті сессияның ашылуымен құттықтаймын! Жауапты қызметтеріңізге табыс тілеймін!

Көктемдегі сайлаудан кейін Парламенттегі саяси партиялардың қатары көбейді. Депутаттар құрамы айтарлықтай өзгерді. Саяси партиялардың фракциялары, бір мандатты округтан сайланған депутаттар да жұмысқа белсене кірісті. Олар көптеген заң жобасына бастамашылық етіп, өзекті мәселелерді батыл көтере бастады.

Депутаттарымыз жазда да көп жұмыс атқарды. Небәрі екі айда 1200-ден астам елді мекенді аралап, сайлаушылармен кездесті, тұрғындардың тыныс-тіршілігімен танысты.

Мен баршаңызға табысты қызметтеріңіз үшін шынайы ризашылығымды білдіремін. Жаңа сессияда жұмыс қарқыны бұдан да жоғары болады деп ойлаймын.

Құрметті отандастар!

Баршаңызға мәлім, мен жыл сайын халыққа Жолдауымды Парламент сессиясының ашылуында жариялаймын. Бүгінде бұл жақсы дәстүрге айналды. Мұның айрықша мәні бар.

Себебі дәл осы сәтте және дәл осы жерде билік тармақтарының барлық өкілдері бас қосады. Алдағы орта мерзімдік жұмыстың бағыт-бағдары айқындалады. Нақты тапсырмалар беріледі, жаңа міндеттер жүктеледі. Парламент, Үкімет және басқа да құзырлы органдар тың қарқынмен іске кіріседі. Бір сөзбен айтсақ, мемлекеттік аппараттың үйлесімді әрі тиімді жұмыс істеуі үшін бұл іс-шара өте маңызды.

Бүгінде менің бастамаларымның басым көпшілігі жүзеге асты. Бірқатар жұмыс жалғасын жағыр. Осы орайда халықтың тұрмыс сапасына тікелей әсер еткен кейбір шараларды атап өткім келеді.

Мысалы, 2020 жылдан бері мұғалімдердің жалақысы екі есе өсті. Дәрігерлердің айлығы да айтарлықтай көбейді. Қазір олардың табысы еліміздегі орташа жалақыдан әлдеқайда жоғары. Жұртқа зейнетақы жинағының бір бөлігін пайдалану мүмкіндігі берілді. Миллионға жуық адам осы жобаның игілігін көрді – тұрғын үй мәселесін шешіп, баспаналы болды. «Жайлы мектеп» жобасы аясында 400-ге жуық мектеп салынады. Қазір ауылдық жерде 300-ден астам денсаулық сақтау нысаны салынып жатыр. «Ұлттық қор – балаларға» жобасы қолға алынды. Соның арқасында жаңа жылдан бастап балалардың есепшотына қаражат түсе бастайды. Игерілмей жатқан немесе заңсыз берілген 8 миллион гектар жер мемлекет меншігіне қайтарылды.

Мен нақты іске асқан шаралардың бір бөлігін ғана атап өттім. Шын мәнінде, көп жұмыс атқарылды, болашақта да өз жалғасын табады.

Өздеріңізге мәлім, бытырған бері елімізде ауқымды саяси жаңғыру жұмыстары жүргізілді. Небәрі бір жарым жылдың ішінде көптеген өзгеріс жасалды. Оған баршаңыз куә болдыңыздар, реформаны жүзеге асыру үшін белсенді түрде жұмыс істедіңіздер.

Қолға алған шаралар нәтижесінде билік тармақтары арасында тиімді тепе-теңдік орнады. Басқару жүйесі ықпалды Парламенті бар Президенттік республика үлгісіне көшті. Елімізде «күшті Президент – ықпалды Парламент – есеп беретін Үкімет» тұжырымдамасы барынша орнықты. «Халық үніне құлақ асатын мемлекет» қағидатын нақты іске асыруымыз кажет. Бұл жерде Парламенттің рөлі ерекше.

Адам құқығын қорғау саласында маңызды қадамдар жасалды. Әділдікті және заң үстемдігін орнату үшін ауқымды жұмыс жүргізіліп жатыр. Шешім қабылдау үдерісіне азаматтардың қатысуы мүмкіндігі артты.

Қоғамның саяси мәдениеті мүлде жаңа сипатқа ие болды.

Алайда нағыз дамыған ел боламыз десек, саяси реформалармен шектеліп қалмауымыз керек. Осы жұмысты түбегейлі және жан-жақты әлеуметтік-экономикалық реформаға ұштастыру кажет.

Қазір әлемде геосаяси ахуал ұшығып тұр. Соған қарамастан, ел экономикасының негізгі бағыттары бойынша көрсеткіштер өсті.

Бытырған Қазақстанның ішкі жалпы өнімі 104 триллион теңге болды. Елімізге 28 миллиард доллар тікелей шетел инвестициясы тартылды. Бұл – рекордтық көрсеткіш. Сыртқы сауда-саттық бұрын болмаған деңгейге, яғни 136 миллиард долларға жетті. Оның 84 миллиарды – экспорт. Сыртқы қорымыз 100 миллиард долларға жуықтады. Бұл, ең алдымен, экономикалық тұрақтылығымыздың аса маңызды көпірі екені сөзсіз.

Өрине, басқа елдер де қарап отырған жоқ, олар да алға қарай ұмтылып, дамуға. Бір сөзбен айтқанда, жаһандық экономика және халықаралық еңбек нарығы түбегейлі өзгеруде. Технологиялық бәсеке қызып тұр. Барлық жерде ресурстар үшін талас жүріп жатыр. Климаттың өзгеруі, азық-түлік қауіпсіздігі және демографиялық тұрғыдан орнықты даму ең өзекті мәселеге айналды. Бір сөзбен айтқанда, адамзат тарихында бұрын-соңды болмаған сын-қатерлер мен түбегейлі өзгерістер дәуірі басталды.

Осындай аса маңызды шақта зор экономикалық серпіліс жасауға еліміздің толық мүмкіндігі бар. Ол үшін біз біртіндеп жаңа экономикалық үлгіге өтуіміз керек. Бұл жұмысты батыл жүргізіміз кажет. Басты мақсат – қазғ жүзіндегі биік жетістіктерге қол жеткізу емес, шын мәнінде халықтың тұрмыс сапасын жақсарту болуға тиіс.

Әділдік, инклюзивтік және үнемшілдік жаңа экономикалық бағдарымыздың өзегіне айналады.

Қазақстанның экономикалық дамуының жаңа парадигмасы еліміздің бәсеке қабілетті артықшылықтарын тиімді пайдалануға және өндіріс саласындағы еңбек, капитал, ресурстар, технология сияқты негізгі факторлардың әлеуетін барынша ашуға негізделеді. Жаңа экономикалық саясатқа жүзеге асуы екіталай. Сондықтан ұзақ мерзімді мақсат қоюға болмайды.

Осы Жолдауда айтылған міндеттің бәрі үш жылдың ішінде орындалуға тиіс. Ал аса күрделі міндеттерді жүзеге асыру үшін нақты мерзім белгіледі.

Енді экономиканың құрылымына қатысты

реформаның негізгі тұстарына тоқталайын. Қазіргі ең басты міндет – еліміздің мықты өнеркәсіптік негізін қалыптастыру және экономикамыз өзімізді толық қамтамасыз ете алатын жағдайға жету. Сондықтан өңдеу саласын егел дамытуға баса мән беріміз кажет.

Біз ел тағдыры үшін айрықша мәні бар бірқатар жобаны жүзеге асыруымыз керек. Экономиканы әртараптандыру бұрынғыдан да маңызды міндетке айналуда.

Бұл ретте металды терең өңдеу, мұнай-газ және көмір химиясы, ауыр машина жасау, уранды конверсиялау және байыту, автобөлшектер және тынайтықштар шығару сияқты бағыттарға айрықша назар аударған жөн. Басқаша айтсақ, жоғары деңгейде өңделген өнім шығаратын кластер құру керек.

Еліміздің туристік әлеуетін де пайдалану керек. Туризм осындай серпінді жобалар қатарында болуға тиіс. Өкінішке қарай, осы маңызды саладағы жұмыс дұрыс атқарылмай жатыр, еліміз басқа мемлекеттермен салыстырғанда артта қалып келеді.

Жалпы, кемінде 15 ірі жобадан тұратын нақты тізім дайындалуға тиіс. Осы салада бұрын болған қателіктерді қайталауға болмайды.

Жобаларды тиімді қолдау шараларын және оларды орындау мерзімдерін нақты айқындау керек. Оны іске асыруға шетел инвесторларын және еліміздің бизнес өкілдерін барынша тартқан жөн. Жұмысқа өзіміздің шикізатты, тауарлар мен кадрларды, басқаша айтқанда, барлық ішкі мүмкіндіктерімізді пайдалану кажет.

Біз жаңа өнеркәсіп саясаты арқылы жаңаша даму үлгісіне көшуіміз тиіс.

Мемлекет ірі кәсіпорындармен бірлесіп, өндірістің барлық сатысы өз елімізде болуын қамтамасыз етуі керек. Ол үшін өндіріс саласын реттейтін және ынтылдандыратын түрлі тәсілдерді қолдану кажет. Өңдеу өнеркәсібі шикізатты қондіге қонымыз бағамен жеткілікті көлемде алуы керек.

Сонымен бірге реттелетін сатып алу кезіндегі өз тауарларымыздың үлесін арттыру және офтейк жүйесін толық іске қосу кажет. Еліміздегі өнім өндірушілермен жасалатын офтейк келісім-шарттардың үлесін кемінде 10 пайызға жеткізу керек. Бұл – жыл сайын 2 триллион теңге деген сөз.

Мен бытырған қолданыстағы жүйенің бітпейтін даудай, жұмыстың ұзақ мерзім, ашық еместігі сияқты түйткілді мәселелерін шешу үшін жаңа мемлекеттік

сатып алу жүйесін енгізуді тапсырдым. Үкімет жаңа заң жобасын әзірледі. Бұл құжат бюджет қаржысын үнемдеп әрі есеп бере отырып жұмысқа септігін тигізугі керек.

Бір жағынан жаңа жүйе еліміздің кәсіпкерлеріне одан әрі қолдау көрсетілуін және ең бастысы, қордаланған мәселелердің бюджеттен қаржыландыру арқылы шұғыл шешілуін қамтамасыз етуге тиіс.

Сатып алу үдерісі онтайланып, қысқартылады, «баға емес, сапа» қағидатына басымдық беріледі, яғни, демпингке тиімді тосқауыл қойылады және үдерістер толық автоматтандырылады. Мемлекеттік сатып алу жүйесіне алғаш рет «басынан бақайшағына дейін» жасау тәсілі енгізіледі.

Жұмыстың ашық болуын арыз-шағымдарды қараудың жаңа тәсілін қолдану және қоғамдық мониторинг институтын елгеу арқылы қамтамасыз еткен жөн.

Соның нәтижесінде алдағы үш жылдың ішінде реттелетін сатып алу саласындағы жергілікті өнімдер мен қызметтердің үлесі кемінде 60 пайызға жетуге тиіс.

Қазір көптеген елдер ішкі нарықты қорғау шараларын белсенді қолданады. Дамыған мемлекеттердің өзі протекционистік өнеркәсіп саясатына көшті.

Дүниежүзілік сауда ұйымының бағалауынша, біздің елдегі ішкі нарықты қорғау деңгейі төмен, небәрі 128 тарифтік емес шара. Сондықтан біз сауда-саттық саясатында жаңа әрі батыл қадам жасауымыз керек.

Мемлекет отандық өнім өндірушілерді қорғауға міндетті. Бұл – біздің экономикамыз өзгелер үшін жабық деген сөз емес. Экономикамыз басқа елдерге ардаймын ашық болуға тиіс. Бірақ ұлттық бизнестің мүддесін қорғау керек.

Қазақстан ден өндіру өнеркәсібі жақсы дамығаны баршаңызға белгілі. Осы сала ұлттық экономиканың өсімін қамтамасыз ететін сенімді табыс көзі болып келеді. Болашақта да солай болуға тиіс. Көптеген металдың әлемдік нарықтағы бағасы бұрын-соңды болмаған деңгейге жетті. Соған қарамастан ірі өндіріс орындарына жақын тұратын жұрттың наразылығы күшейіп барды. Олар экология нашарлап, денсаулыққа зиян келтіріп жатқанын айтып, шағымданады. Жұмысшылардың өндірісте мертігуі және қазаға ұшырауы көп болып кетті. Үкімет кәсіпорындардың технологиялық және экологиялық ахуалын, денсаулық сақтау жүйесін жақсарту үшін батыл шаралар қабылдауы кажет. Сондықтан ірі өндіріс кәсіпорындары 5 жыл сайын технологиялық және экологиялық аудит жасауы керек. Бұл талап инфрақұрылым саласындағы кәсіпорындарға да қойылуға тиіс.

Геологиялық барлау ісі айрықша назар аударуды кажет етеді. Еліміздің минералды шикізат базасын толықтыру үшін 2018 жылы тау-кен саласын басқару мәселесіне қатысты жаңа заңдар қабылданды. Бірақ заң талаптары толық орындалмай жатыр. Соның салдарынан табиғи ресурстарға қанша бай болсақ та, көптен бері ауыз толтырып айтатын геологиялық жаналық ашылған жоқ. Ахуалды дереу өзгерту керек.

Тау-кен саласын басқару жүйесін жақсарту арда жаңғырту кажет. Көптеген елде бұл саланы негізінен жеке компаниялар алға сүйреді. Сондықтан ірі көлемде жеке инвестицияларды тарту осы саланың әлеуетін ашуға барынша көмектеседі.

Ол үшін салық және реттеу шарттары өзгеріске икемді болуы керек. Өз қаржысына геологиялық зерттеу жүргізген инвестордың жер қойнауын пайдалану кезінде басым құқыққа ие болуын қамтамасыз еткен жөн. Жобаларды келістеу кажетті рәсімдер мен оның мерзімін кешенді мемлекеттік сараптама жасау және толық цифрландыру тәсілін енгізу арқылы екі есе азайту керек. Қазір еліміздің 1,5 миллион шаршы шақырым аумағына геологиялық және геофизикалық барлау жасалған. Үкіметтің міндеті – 2026 жылға қарай оның көлемін кемінде 2 миллион 200 мыңға жеткізу.

«Жаңа заманның мұнайына» айналған сирек және жерде сирек кездесетін металл кеніштерін игеру басты бағыттың бірі болуы керек. Өзінің осы саладағы әлеуетін

(Жалғасы 2-3 беттерде)

ТІЛ ЖАНАШЫРЛАРЫ МАРАПАТТАЛДЫ

5 қыркүйек – Алаш қозғалысының рухани көсемі, қазақ тілі білімі мен әдебиеттану ғылымының негізін қалаушы, ақын әрі аудармашы, публицист Ахмет Байтұрсынұлының дүниеге келген күні. Қазақтың тәуелсіз болуын, мәдениеті мен өркениеті арқылы заманауи елдердің қатарынан орын алуын армандаған зиялылардың көш басында тұрған ұлт жанашыры Ахмет Байтұрсынұлы XX ғасырдың бас кезінде қазақ білімі мен ғылымының Хантаңірі болумен қатар, қоғам және мемлекет қайраткері болды. XX ғасырдың бас кезінен бастап, халқымыздың басқа да қайраткерлерімен иық тіресе отырып, қазақ жері үшін күресті. «Жер мәселесі – қазақтың тірі, ақын әрі болу мәселесі» деді. Бұл мәселенің артында тіл мәселесі, халқымыздың ұлт болып ұйысу мәселесі тұрды. Қазақстан халқы тілдерінің күні мерекесіне және ұлт ұстазы Ахмет Байтұрсынұлының туған күніне орай Достық үйінде «Тіл – татулық тірегі» атты фестиваль өтті. Дәстүрлі сипатқа ие болған бұл фестиваль мемлекеттік тілдің қолдану аясын кеңейту, қазақстандық рухани бірлікті қалыптастыру, байтақ елімізде мекен етіп жатқан түрлі этностардың тілдеріне деген құрметті нығайтуды мақсат етеді. Мерекелік фестивальде Қызылорда облысы әкімі аппаратының басшысы Шахмардан Байманов сөз сөйлеп, барша жиылған қауымды айтулы мерекемен құттықтай отырып, бұл күннің маңыздылығын атап өтті. Өңірдегі тіл саясатын жүргізуге сүбелі үлестерін қосып жүрген бірқатар түрлі сала мамандарын марапаттады. Соның ішінде Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігінің Алғыс хатымен облыстық Қазақстан халқы ассамблеясы жанындағы «Ассамблея жастар» ұйымының белсендісі, Славяне этномәдени бірлестігінің мүшесі Мясцов Никита Николаевич пен «Абай қазынасына саяхат» және «Мәміле» клубының жетекшісі Пак Елена Владимировна марапатталды. Ал «Үздік этномәдени бірлестік» номинациясын облыстық Корей этномәдени бірлестігі иеленді.

Ж.ҚАСЫМ

Жолаушылар мен багажды автомобильмен ауданишілік тұрақты тасымалдау маршруттарына қызмет көрсету құқығына арналған конкурсты өткізу туралы ХАБАРЛАНДЫРУ

1. Мұнайлы ауданының әкімдігі, 2023 жылы Мұнайлы ауданы Манғыстау ауылы мекен-жайы бойынша жолаушылар мен багажды автомобиль келігімен тасымалдау мақсатында, аудан елді мекендерін жалғастыратын тұрақты тасымалдау маршруттарына қызмет көрсету құқығына арналған конкурсты өткізу туралы хабарлайды.

2. Конкурса мынадай маршруттардың пакеттері (маршруттар) шығарылады:

№1 лот «Манғыстау-Атамекен-Манғыстау» маршруты.

№2 лот «Манғыстау-Батыр-Манғыстау» маршруты.

Конкурстың өтетін күні 06қазан 2023 жыл Манғыстау ауылы «Мұнайлы ауданы әкімінің аппараты» ММ-нің ғимараты 1 қабат кіші мәжіліс залы сағат 17:00-де.

3. Конкурса меншік нысанына қарамастан, меншік құқығында немесе өзге де заңды негіздерде автокөлік құралдары бар кез келген жеке және заңды тұлғалар қатысады.

4. Конкурса қатысуға тілек білдірушілер конкурстық құжаттардың жиянығын алуға жазбаша өтінімді Мұнайлы ауданы Манғыстау ауылында орналасқан қоғамдық ұйымдар ғимаратының 3-қабатында орналасқан «Мұнайлы аудандық тұрғын үй-коммуналдық шаруашылығы, жолаушы келігі және автомобиль жолдары бөлімі» мемлекеттік мекемесіне ұсынуы тиіс.

5. Конкурстық құжаттарды алуға өтінімдерді қабылдаудың және конкурса қатысуға өтінімдерді қабылдаудың соңғы мерзімі: 2023 жылғы «22»қыркүйек.

6. 2023 жылы 12қыркүйек конкурстық комиссия, конкурсты өткізу мәселелері жөніндегі конкурс алдындағы конференция отырысын өткізеді.

7. Анықтама алу үшін телефондар: (87292)46-62-29, (87292)46-62-30.

ОБЪЯВЛЕНИЕ

о проведении конкурса на право обслуживания маршрутов внутрирайонных автомобильных перевозок пассажиров и багажа

1. Акимат Мунайлинского района объявляет о проведении конкурса на право обслуживания маршрутов внутрирайонных автомобильных перевозок пассажиров и багажа на 2023 год, по адресу Мунайлинский район, село Мангистау.

2. На конкурсе выставляется следующий пакет маршрутов:

№1 лот маршрут «Мангистау-Атамекен-Мангистау»

№2 лот маршрут «Мангистау-Батыр-Мангистау»
Время проведения конкурса «06» октября 2023 года 17:00, 1-этаж малый зал ГУ «Аппарат акима Мунайлинского района».

3. В конкурсе принимают участие любые физические и юридические лица, независимо от формы собственности, владеющие автотранспортными средствами на праве собственности или иных законных оснований.

4. Желавшие принять участие в конкурсе должны представить письменную заявку на получение комплекта конкурсных документов по адресу: район Мунайлы, село Мангистау, строение 30, ГУ «Мунайлинский районный городской отдел жилищно-коммунального хозяйства, пассажирского транспорта и автомобильных дорог».

5. Окончательный срок приема заявок и получение конкурсных документов и приема заявок на участие в конкурсе «22» сентября 2023 года.

6. 12 сентября 2023 года конкурсная комиссия проводит предконкурсную конференцию по вопросам проведения конкурса.

7. За справками обращаться по телефону: (87292)46-62-29, (87292)46-62-30

